

იმერია

ბაზეთი ღირს			
თვე	ნაწ.	კ.	მ.
12	10	6	50
11	9	50	50
10	8	75	4
9	8	—	3
8	7	25	2
7	6	50	1

ცაფევი ნომერი — ერთა შურია

გაზეთის დასავალი და კრძალი განცხადება დასაქმებულნი და მკვლავნი; თითონ რედაქციისა ღირსების მქონე, სასტამოების სახელი, № 23, ხი-დედლის საგაზეთოს, გოლოვინის პრესსტეტი, ქუჩის კუთხის გამარჯვებულის საზოგადოების გან-ცხადების-სათავედ-ახალი ნაწილის სასტამო სა-სახლის ქუჩაზედ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრუქტურის რვა კაპეტი.

1877—1888

საპოლიტიკო და სალიტერატურული გაზეთი

1877—1888

გაზეთი „იმერია“ პირ-ბრველი ნომერიდან წლის დამთავრებამდე ღირს 2 მ. 75 კ.

- კვირას, 13 ნომერი, დღის 11 საათზე, სათავად-ახალურა ბანკის დარბაზში დანიშნულია წლიური კრება
- პარტიულ დებატებში სარობად-მანია.
- განახლებული სადგომი:
- 1) წარსულის წლის ანგარიში;
 - 2) ამ სენონის საფარული ანგარიში;
 - 3) საზოგადოების ახლის წევრების არჩევა.
- (3—1)

ტფილისი, 5 ნომერი

ჩვენს პატარა, ხელის გულის ოდნავ დასაბრუნებელი ისე ფეხს ვერ გადასდგამო, რომ ჩვენთა ძველითა მოდერნიზაციის ნაშთი არ შეგვხვედეს. მოსახლურებისა და ეკლესიების ნაგებობები, დასრულებული ციხე-დარბაზები, არხები, ხიდები, მშენებლობისა და მხატვრობის ნაშთები, ძველი თოჯინა-ბრუნავი და სხვანი ჰუმანიტარული ძეგლები და მათგან თანამედროვე საზოგადოებას და მათგან-გაწეობას. მართალია, დროთა ვითარება, შეუბრუნებელი სტიქიონი, კაცთა ბარბაროსობა, მძინვარეობა სასურველად სასურველად ჰუმანიტარულად, ანადგურებდა, მიწასთან ასწო-

რებდა ჩვენის ერის ნამოქმედა და, ქვას ქვაზე არა სტოვებდა, მაგრამ ზოგი ნაშთი ჩვენის წარსულისა დღემდე დაცულია და დიდილია მოკვირვებულნი ჩვენს მრავალ ტან-ჯულს წარსულს. დროთა ვითარებას, მტერთა მძინვარეობას, ზოგჯერ ჩვენს დაუფრევობასა და უზრუნველობას ბევრი რამ ნამოქმედადარი ქართველთა სამუდამოდ დაუკვია და ბევრი რამ განუხეხავი და განუხეხავად დედამიწის ზურგზე. მაგრამ ჯერ კიდევ იმდენი რამ დაცულია, რომ შესაძლოა ჩვენის წარსულის ცხოვრების ხასიათისა და თვისების წარმოადგენა და შესწავლა. ჩვენის წარსულის ნაშთები გზიბნეულია იმ მარტო საქართველოში, არამედ სპარსეთსა და ოსმალეთში, რომსა და საფრანგეთში, პალესტინასა და რუსეთში, და ყველა ეს ნაშთები ჯერ-ჯერობით ჯეროვანად შესწავლული და გამოიკვლია არა გვაქვს. მეცნიერებთა და მათგან მტკიცე ურთიერთობის თხოვნებს ქართველთა წარსულს და თანდათან რწმუნდება, რომ ჩვენს ერის თავისი წილი აქვს კაცობრიობის ისტორიაში, რომ სხვა განათლებულ ერებს მხარ-დამხარ უფვა და მათთან ერთად ერისა და იმევე უფელს ეწევა. თანდათან მეცნიერნი რწმუნდებიან, რომ ქართველი ერი ყოველის მხრით საურა-დებდა, რომ იგი თუ მძინვარე, უღმობიელს წარსულს ვერ გაუთვლია და მიწასთან ვერ გაუსწო-

რება, უკეთესი მერმისის დირსია; რომ მრავალ ტან-ჯული წარსული ქართველებს ხელიდაცა კი არ უნდა გამოცალიონ, არამედ იმთის მერმისის საძირკვლად, ქვა-კუთხედზე უნდა დაეფასა.

აი, სწორედ ამიტომ ჩვენ მია-ვალენი ერთ ჩვენს წარსულს პა-სტის ვცემდეთ, ვიძიებდეთ, წარსულის გამოცდილებით, მაგალითობით ვსარკებდობდეთ, შეკრულობთ, თუ ხელს რომ გავიშობა და რა გვიმარავენა. ერთის სიტყვით, ჩვენ განსაკუთრებულს გულ-მოადგინე-ობით უნდა ვიკვლიდეთ წარსულს, ვიძიებდეთ ბუნებასა და ხასიათს ჩვენ ისტორიისა და ნამუქმედად-ე-ობით ვგროვებდეთ ყოველსავე, რაც ჩვენს წარსულს ჰქონდა, რაც ჩვენთა წინაპრთა ოფიციისა და სისხლის არის მოწვეული. რაც სამუდამოდ ადვილად, რაც შე-კმურსა უღმობიელის ისტორიისა და ადამიანთა მძინვარეობა, დაუნდა-ბლობაში და გულ-ქვაობაში, იმის თუ სამუდამოდ გამოვსავლდით, სა-მაგიერად ის მინც უნდა დავი-ცვათ, რასაც დადებდეთ მოუფეხავი.

ის-კი არავინ იფიქროს, ვითომ ჩვენ საფლავში ჩამოვარდნისა და მერ-მისისთვის ზურკის შებენუნებას ვუ-რჩევდეთ და ვითომ ჩვენ წარსულს მი არავითარს ნაკლასა და ზაღს არა ვხედავდეთ და არა ვპოულობდეთ. პირიქით, ჩვენ ვამბობთ, რომ წარსული შეძლებისამებრ ყოველის მხრით გამოვავლიდეთ; იმის ზვი

და კარგი გავარჩიოთ და და იმს-მინევდით ვიპოქმედობთ. ჩვენ ვამ-ბობთ, რომ წარსულთან კავშირი დაკვირვებით, ჩვეუწიერდით და გამო-კვლევით, რისთვის დგინდენ ოფი-ცისა და სისხლს ჩვენნი წინაპრნი, რა ასუფლებდებოდათ და ამანე-ვებდით; ჩვენ ვამბობთ, რომ მამა-პაპთა ოფიცი და სისხლი, ნამოქ-მედარი და ნაფეხვევი ყველასათვის და ყოველთვის საურადდებო და საუფლისხი, რადგანაც ყველანი ვართ ხორცი ხორცთაგან და ძა-ვლი ძალითაგან წინაპრთა. აი, სწო-რედ ამიტომ ვგადავებთ წარსულის კვლევას და შესწავლას, წარსუ-ლის ნაშთების ძიებას და დაცვას საშვილიშვილოდ.

ესლა ვითხოვთ, რასა და რამ-დენად ვიპოქმედობთ ამ საგნის მი-სადწევაზე; სამწუხაროა, ამ მხრით, საქმე-ი არა, უცასკლნი ვართ გულ-გრილობისა და დაუფრევობისთვის. ვიძიებთ და ვგროვებთ-ვი არა, არამედ ჩვენვე ვფლანგავთ წარსულს სიმდიდრეს და ყოველ-გან ჩვენის წარსულის ნაშთებს ეტ-რობა ჩვენზე უზრუნველობა და დაუფრევობა. ვინ არ იცის, რომ ძველი მოსახლურები და ეკლესიე-ბი ინერვივებ, ბინძურად იხსება, მრავალი ძველი ხელთნაწერი წიგნი და ძველი ნივთი უკზო-უყვლიდა იკარგება და ჩვენ იმდენი ხარჯი, მრთობა და მხენობა ვერ გავცი-ვებ, რომ ყოველივე ეს დავიცვათ. მთელი ჩვენი საზოგადოება, სამ-

დაუფრევობა, რომელიც ვაღდებუ-ლია ამ საგანს თვალ-კური ადევ-ნის, მტრის-მტრად გულ-მიკვებუ-ლია და არამც თუ საზოგადოების თვის-მთავრობას, პირიქით, ზოგჯერ თვითონვე ბოლოს უფებს და ელკვა ძველს ნაშთებს. მთავრობამ, რაკი შეიწინა ძველის ნაშთების ხ-სიშტორითა და საწრე-მთავრობა მნიშვნელობა და დინახსა, რომ საზოგადოება უზრუნველი და გულ-მიკვებულობა, მსაფრთხი გან-კარგულება გამოვსა წარსულის ნაშთების შესახებ და ყველას და-ვაგდა მათი დაცვა. ჩვენ-კი თითქო ამ განკარგულებამაც ვერ გამოვსა-ფხიზრობა და წინანდელად გულ-გრილოდ ვწერობით ამ საგანს. მა-გალითად, ამას წინად გაზეთების მისახერხებელი იყო, რომ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მთავ-რობა იწვევს იჯარადას ეკლესი-ისის ასამხედროდ და ნებს ამდევს ბაგრატიის ტაძრის ქვები გამოი-ყენოს ახლის ეკლესიისთვის. როგორც ჰქვდავთ, ამ საქმეს სწა-დის ის, ვინც ვაღდებულისა წარსულის ნაშთებს ურადდებობა და პატივით მოაქვლიდა. კიდევ უფრო საკვირველი ის არის, რომ ადგი-ლობრივმა სასულიერო მთავრო-ბამ ამ გარემოების ურადდებობა არ აათხოვა და არ ადგურდასა სასუ-ღიერო სასწავლებლის მთავრო-ბას გაძარცვა დიდებულის ტაძრი-სა, რომელიც ჩვენს უზრუნველო-ბამ დამის არის სრულიად პირ-

ფაქტობრივი

მნიშვნელოვანი პარტიული მგზავნი

(ტფილისიდან ჰქაქილი)

ასეთი სათაური განზრახ გავუცეთ დღევანდელ წერილს, რომ დაბეჭდვა მარტო „მნიშვნელოვანი მგზავნი“, მით-ხეულებს ეგონებოდათ, თითქო მართ-ლა ეინემ ნამდვილს მოგზაურს აწო-ლია ნიშანში რაიმე სამეცნიერო ან საზოგადოებრივი აზრი და მის გამო-საძიებლად განუზრახავს ისეთი მო-გზაურობა, როგორსაც შეგეანფის ეე-რაბილმა მოგზაურებმა. ტყუილი იმედ რომ არ აღეკრას მკითხველს, წინადაც ჩავთვებთ, რომ მოგზაური განზღაურებული ქართველი კაცი, და ხომ მოგვხვდებოდა, როგორა მოგზაურობს ჩვენი დარბაზისგან თანამემამულე. უნ-და სათაურში ისიც ვთქვათ, რომ ეს ქართველი მოგზაური ელანდლის ღრეობისა-მეოქი, რადგან უფრო ცხა-დ იქნებოდა, ერთსადაც ექნებოდა მკითხველს საქმე, მაგრამ სათაური მტკაღ უშნო და გველი გამოვიღოდა და ამიტომ თვით დღემდე მოგვას-ნეხთ ამ თვისებას მოგზაურისა. ეს თვისებაც ღირსხსენობა, რადგან უწინდელს ღრეობა მოგზაურობა და თანაც ხანგრძლივი მოგზაურობა ზოის ძველებში იმეთი და ხამი საქმე არ იყო ქართველის კაცისათვის. მაშინ

ქართველ კაცსაც მიანდა თვისი თავი მონაწილე ძველებისა, კაცობრიობისა, და ამიტომ ცნობის-მოყვარეობა, ავი-სა და კარგის შეტყობა, თვითღი ნან-ცე შეადგენდა მისი სულიერის წყურ-ვილის იმ ძეგლს ღრეობა, როგორც „შორეული თუ ახლო მეგობელი ხალ-ხი ჯერ ისევ საქმად განადიდებული იყო და მეგობრის თავითარის მამაკე-ი იყო და მათთვის სათვის იმედის მტე-ითთქის სხვა თავდები არა მოემჩნე-მოდა-რა, რომ დავიკ თვისი პირი-ველი, თავისი დამოუკიდებლობა, თ-ვისი უფლება და სწორად სიკაცობა; როდესაც თვით მისელ-მისელა და-რად გამეცლებული იყო უგზობისა გამო, თუ სხეულთზე და თუ ზღვა მდინარეზე, — იმ ძველ ღრეობა-მეოქი ჩვენს ეხედეთ ქართველს კაცს არა თუ მარტო სარსეგში, არამედ ადინასა. ინდეთსა, ბატავითა და სხვან. მი-ან ის სალოცავად, ან საომრად, ან სავაჭროდ, რჩება ერთი, სამი, ათი წელიწადი. ჰმედის მრავალს ახალი ამ-ბავს, ახალს ურთიერთობას, სხვა-და-სხვა მოკლენს ბუნებისა და შემდეგ, დაიარაღებული ახლის ცოდნისა და გამოცდილებით, კვლავ მარის თავის სამშობლოში და უზიარებს გონების საფუჯის თავის ნაწილსა და უცნობას. ჩვენს მწერლობაშია-კი მოიპოვება ნაშთი ძველი ქართველ მოგზაურთა მნიშვნელობა.

სრულდებით სხვა ფერისა ვახლავთ

ელანდელი ქართველი მგზაური, და თვით სიტყვა „მოგზაურობა“ დღე-ვანდელს ხმარებაში როდი ჰქონდა იმის, რაც აზრი უნდა ჰქონდეს ამ სიტყვას. ელან მგზაურსა თუ მო-გზაურს ჩვენში იმას ტყუილად, ვისაც აუტონია გულანადად და შესვლია გზას, ესთქეთ, პატარა „სოლოღი“ დიდს სოლოღს ან ქალაქისაგან. მან-დის იქნება იყო მცირეხელად მან-მოცამდე. საით მიეშურებო, მამობლო-ვო, ჰითხათ ამისთანა მგზაურსა, და ისიც გეტყვი:

— ბარეშად არ ვახლავართ მო-გზაურობის ხალისზე, მაგრამ რა ექნა, თქმენი პირმით, ამა და ამ განყოფი-რების გამოძიებელს დაუბრუნებელი ჩვენებით ტყუილს გოკის უკლებს მო-კრის მოწედა, და ავრე მეუბნებიან— თუ არ წახვალ და დღემდე არ გამო-ქვარდები, კომბრის აქეთ აღლიკი ახალ გემებზე, და მეც მივებრევი. მა ამა რა წყლში ვაღაიარე...“

შეგვხვდებოთ ავრეთე მგზაური, რომელსაც ამა და ამ მოკლიცის მოკა-ული დღის ათ საათზე იბარებს და აფრთხილებს, რომ თუ ვაღაიარე არ მე-ფენე, მე ნელა დამეშურები, რაც საქმე შენ შეგმეხივოსო. ესეც აღი-გომავს ვერცხვებზე, რა არის ერთი და იგივე საათით უფრო წინ მივიდეს, რომ სხვა ზეითოდ საათი კიდევ ელო-დოს, ეიღრე მისი ეთილოზობილება ბანი მოხელე ხალის მიბრძვებს და

მოგვანდებდა დაბარებული „მგზა-რი.“

ამისთანა მგზაურობაში თქვენ, რაც უნდა იყოს, აზრს მანაც სახედო. მართალია, თვით მოგზაურს მკვლევარად ვერ მიეწერება ეს აზრი, რადგან მოგზაურობა ძალიან-მეხივობა, მაგრამ მანც აზრი აქვს ამ მგზაურობისა. ჯერ ერთი ესა, რომ მოგზაური გაბედნი-ერდება და, ნაცვლად დაკარგულის დროისა და ხარჯისა, დაჯილდოვდებ-და იმით, რომ პარისისა ჰანახეს მისი ეთილოზობილობისა ბნ-ს მოხე-ლეს. მეორეც ესა, რომ თვით მისი ეთილოზობილობაც უტყუარად გაი-ტრებს საქმის გარემოებას შესახებ სე-ვრას კოვის კულის მოკრისა, ან სხვა რომელსავე საყურადღებო ამბისა.

მაგრამ უმტკის ნაწილად ქართველი მოგზაურობა ჰქონდას სიტყვას ერთ-სა ადგილობრივ მეორეზე, უზაროდ, უსაბაზოდ. ერთდ-ერთი მიზეზი მო-გზაურობისა არის ხოლმე სურვილი აჩვენოს ქართველმა კაცმა თავისი მო-კეთების უნარი თუნდა... ღრისი გა-ნადღურებისა. შეიძლება მოკეთ, ან მოკეთებ „შორსადა ჰყვანდეს, მაგრამ ქართველი კაცი რომც ვაჭარდებს და ვაჭარდებდა, მაგრამ დაწერილობით შე-იკეთოს, როგორის ღრისების ღრინო-სა ჰმარობს იმისი ეთილის მეოცი, აღრინდებულად ჰყვამს, თუ ცოტა-ნი გატყდა ელან. ეს არის ოღონე

თავი-და-თავი მიზეზი, რომ ქართველი კაცი დაინებებს თავს საკუთარს სუფ-რასა და მიდის სხვათა სუფრაზე ყე-ლის ჩასაქმანურებლად. გზაში გინ-და თვით დედაბოძა გადმობრუნდეს, ქართველი მგზაური ვერ შეზარუნებს, ან იმიტომ, რომ მისი გონების თვა-ლი მხოლოდ იმის გამოცნობას ჩას-ჩერებო, თუ როგორ დაუხელებს მო-კეთი და ჩანდენს აინწის გამოხსლის უსურთქებლივ, ან იმიტომ, რომ რა-კი ვის გასდობია, კარგა ღრეობა ანად დასწავლებია ნუნუსა და, ხომ მისი ეთილოზობილობისა ბნ-ს მოხე-ლეს. მეორეც ესა, რომ თვით მისი ეთილოზობილობაც უტყუარად გაი-ტრებს საქმის გარემოებას შესახებ სე-ვრას კოვის კულის მოკრისა, ან სხვა რომელსავე საყურადღებო ამბისა.

მაგრამ უმტკის ნაწილად ქართველი მოგზაურობა ჰქონდას სიტყვას ერთ-სა ადგილობრივ მეორეზე, უზაროდ, უსაბაზოდ. ერთდ-ერთი მიზეზი მო-გზაურობისა არის ხოლმე სურვილი აჩვენოს ქართველმა კაცმა თავისი მო-კეთების უნარი თუნდა... ღრისი გა-ნადღურებისა. შეიძლება მოკეთ, ან მოკეთებ „შორსადა ჰყვანდეს, მაგრამ ქართველი კაცი რომც ვაჭარდებს და ვაჭარდებდა, მაგრამ დაწერილობით შე-იკეთოს, როგორის ღრისების ღრინო-სა ჰმარობს იმისი ეთილის მეოცი, აღრინდებულად ჰყვამს, თუ ცოტა-ნი გატყდა ელან. ეს არის ოღონე

დაბრუნდება ჩვენი თანამემამულე ზოის მგზაურობაში და სულ იმის გა-

ქვე დახარისხდა და დედამიწის ზურგად გადგინდა ადგილი.

სამწესობრივად, ეს მავალით უზრუნველყოფის ერთადერთი არ არის. არავისათვის დაფარული არაა, რომ ძველს მოახსენებინა და მკვლევარებში ძველი მსაჯობა გაჰყარა, მრავალი ძველი ნივთი უკუწავდა და გზავნიდა. ბათუმის მხარეში, სადაც ეკადრის ნანგრევები მოახსენებინა, ეკვლევებისა და ციხე-დარბაზების, ქვების გზავნილები და ეზიდებანი სახელები და ბუნების სახელები; ფშავ-ხევსურეთში მრავალი ძვირფასი ძველი ნივთი, რომელიც ბოლომდე დაუკვლი იყო, ცხდა არაფერი იცის, სადა გაჰყარა. ერთის სიტყვით, არ არის ისეთი ადგილი საქართველოში, სადაც ჩვენს უზრუნველყოფას და დაუდევრობას თავი არ ეჩინოს.

ამ გზაობით ადინებულს გარე ქობის იმიტომ ვაძვრებთ, რომ ადგილი კაცებმა გვიჩვენეს გულ-გრილობა, რომელიც ვადღებულნი არიან მეტი სიფიზიზად და სიფრთხილი ინიონ.

რაც უმეტეს, ბნელს ხალხს ეპოვება, ის არ ეპოვება ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მთავრობას, მით უფრო, რომ ბატონის დადებული ტაძარი მუდამ დედა თავს დასცქერის, დედალით ჰქმნის დასაქმებულს საუკუნურს და ავტონების თავის მხარე თავ-გადასავალს და გაძვრავს.

ამ გზაობით ადინებულს გარე ქობის იმიტომ ვაძვრებთ, რომ ადგილი კაცებმა გვიჩვენეს გულ-გრილობა, რომელიც ვადღებულნი არიან მეტი სიფიზიზად და სიფრთხილი ინიონ.

რაც უმეტეს, ბნელს ხალხს ეპოვება, ის არ ეპოვება ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მთავრობას, მით უფრო, რომ ბატონის დადებული ტაძარი მუდამ დედა თავს დასცქერის, დედალით ჰქმნის დასაქმებულს საუკუნურს და ავტონების თავის მხარე თავ-გადასავალს და გაძვრავს.

ახალი ამბავი

ამ დღეებში ქალაქის გამგეობის დარბაზში სხდომა ჰქონდა ქალაქის ხმოსანთა კომისიის სამეურნეო გამოფენის შესახებ, რომელიც ტურისტებისა და მოგონებების, სხვადასხვა სახის ორგანიზაციის, ვის გაეგებრა ლენის სხაში სამუშაოს, ვინ მოაქცია "ხილ ქვეშ" სმითა ოთხშაბათს, ვის ჩაახსნა საუფლებო წილი ლენი ბეთშაბათს, ვის მოახსენიან "სუფრის" ქვეყნისთვის პირი პარასევეს, სიმთვრალეში ვის აწყვიტინა წვეულობაზე მხარისა და ვის დამატებია თავ-პირი კვირა დღეს ნასამბა და ქარხნობით ჩაირიგებულ-ჩაბოროტებულმა. როდესაც ყოველსავე ამას მოგონებებს ზედმიწევნით, ვადასწავს, რომ ერთის წლის შემდეგ ამავე დროს უწყველად კვლავ შეუდგეს იმეგ მგზავრობას და სამუდამოდ აშვირობის ისინი, ვინც მომიღწია და მხატვრის მათ, ვინც ვადასწავს თვითონ.

თუ თავისი ნებით მიგზავრება ქართველი კაცი, მაშინ მიღებს, — მოპოვებებს, მოღის და მოპოვებებს. ხალხის დაკვირვების და ახალისი შეტყობისა და უმარბო ხალხს დღეში დღე და ამიტომ არა უნდა, რომ იცოდეს ავი და კარგი არც თავისი, არც სხვისა. ან რად უნდა, რომ იცოდეს, რა ემზავს და ქაშაშა გამოიყენებს თავისი ცოდნა, როდესაც იმის გამოყენება ვეღარ მოუხერხებია, რაც აქვს და ახალი, და ამიტომ ესეც მეტს ბარგად მიანიონ.

რაც ასეთი ღობის გადაქცა ქართველის გონების თვალსა და დღე

ლისში უნდა გამოითქვას, ამ კომისიის შემდეგი დაუდგინა: გამოფენა უნდა გამოითქვას ტელიოსში კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებაში; გამოფენა სამეურნეო და სამეურნეო უნდა იყოს; გამოფენის გამგე კომიტეტში ქალაქის მხრით იმდენი წევრი უნდა იყოს, რამდენიც თვით სამეურნეო საზოგადოებას ეყოლებს; ქალაქის ხალხი იმდენს სამეურნეო საზოგადოებას ოცნახს მანეთს; ეს სესხი საზოგადოებრივი უნდა დაუბრუნოს ქალაქის გამგეობის შემოსავლისაგან; თუ შემოსავალი ვერ აუვლიდა ამ ოცნახს მანეთს, ამ შემთხვევაში ქალაქის გამგეობის ხელისუფლებამ სამეურნეო საზოგადოებას; ქალაქის შეუძლიან ხელით ათას მანეთად ახაჯოს საზოგადოებას; გამოფენისთვის საჭირო ყველაფერს უფასოდ იმდენი. ამ დღეებში ამავე კომისიის მეორე სხდომა ექნება, ამ სხდომაზე დასწრებანი ქალაქის თავი, ხმოსანები და სამეურნეო საზოგადოების წევრნი.

* აქორის სატენიო საზოგადოებაში ამ დღეებში ბანი ზეჟილი წაითხნეს მოხსენებანი მის შესახებ, თუ რა სამუდამო შეწყვეტის შესახებ უნდა იქნეს მომზადება ადგილობრივის ლეივისაგან.

* მოგვარეს შემდეგი ცნობები ქალაქის შემოსავლის შესახებ: წარსულ ოქტომბერში წყლის მიღებანი შემოსავალი ყოფილა 4,544 მან. და 50 კ., ხოლო წლის დამდეგიდან 1 ნოემბრიდან 40,201 მან. და 87 კ. წინააღმდეგ შედგენილ ანგარიშში ამ 1888 წ. უნდა იქნას შეტანილი 63,127 მ., მათხალაძე, აკლია, ანუ შესატანი 22,925 მ. 13 კ.; სახელობა შემოსულა ოქტომბერში — 12,696 მ. 51 კ., ხოლო წლის დამდეგიდან 1 ნოემბრიდან 194,671 მ. 62 კ., შემოსატანი წლის დამდეგიდან კიდევ 49,670 მან. 38 კ.; საქალაქო ადგი-

ქარგ ხალხის ავიხა და კარგის გაგების, ბერი ძემა აღარ დაგვირგნებდა გვიგით იმის მიზეზი, რომ ჩვენ არა ვაქვს აღწერილობა არა თუ სხვა ქვეყნების, არამედ საქართველის სხვა მოსახლის. ვინ იცის, რა მიღების ხალხი არ მოღის და არ მოიკლავს თავს ჩვენის ტურფი ქვეყნის სანახად, ვინ იცის, რამდენად მანძილიდამ არ მოიწყობება ჩვენის მოისა და ეყლის დასაუფლებლობად, და ამ დროს ჩვენმა ქართველმა კაცმა-კაცი ხისად მარტო თავისი სოფელი იცის და ის ადგილები, რომელნიც მოხსნან ამ სოფლებსა და სადამოსაც ვასწავლებს თვლი. სადაც თვლი ევილარ სწავლება და ცის კამარა ითიქა ვარდობა დედამიწისა, იმას იქით, ქართველის კაცს ახარია, აღარც მივა და აღარც წყალი, იქ დედამიწის მივანა და ვი იმის ბალო, ვინც იქ მივანს ვასცდება — პირდაპირ ჯოჯოხეთში ამოაქოვს თავსა და ხსნა აღარსადამ გამოუჩნდებო.

ამიტომაც არის, რომ ქართველის კაცისთვის თითქმის არაითარი სულიერული მნიშვნელობა არა აქვს კაცის გონების იმ საკვირველს გამოკვებას, რომელსაც ენადავთ ორთქლის გამოყენებანი მიმოსვლისთვის ზღვაში თუ ხმელეთზე. თითქმის არაითარი სარგებლობა არ შეუძლება ჩვენს სულიერულს ცხოვრებაში არც ორთქლით მატარებელს, არც გემსა და არც ტელეგრაფს. ისევე შე-

ლებისა (ურმებისა და საქარის ბაქ) ოქტომბერში — 1,840 მან. და 28 კ., 1 ნოემბრიდან 8,331 მან. 34 კ., შესატანი 3,693 მან. 66 კ.; სასახლეების ოქტომბერში — 4,361 მან. 90 კ., 1 ნოემბრიდან — 26,581 მან. 25 კ., შესატანი 3,859 მან. 75 კ.; სასწრაფოს ოქტომბერში — 1,600 მან. 43 კ., 1 ნოემბრიდან — 12,181 მან. 62 კ., რჩება შესატანი 1,818 მან. 38 კ.; ტიგებზე დამდებული ოქტომბერში იყო 1,913 მ. 30 კ., 1 ნოემბრიდან — 12,410 მან. 90 კ., შესატანი 1,692 მან. 10 კ.; ხმელნის ოქტომბერში — 1,760 მან. 77 კ., 1 ნოემბრიდან 12,404 მან. 35 კ., შესატანი 2,595 მან. 65 კ.

ამ მოხსენებელი არ არის სხვა წერილობითი შემოსავალი. ამ ანგარიშში უნდა იქნას დანიშნავს, რომ ქალაქის კასაში ამ ორს თვეში უნდა შეტანილი იქნას კიდევ 86,255 მან. 5 კ.

* სოფ ქედიდგან (აჭარა) გეტყობინებთ, რომ აქ 25 ოქტომბრის მდინეთი სანადამოული პარაკლისი გინახდა აქორმა ყმადა მამად-ფენდი-ხალიფ-ოღლამ მათ იმეორატრე-ბით უდიდებულესობათა ვადარჩნის გამო საშინელის განსაძლელისაგან.

* აქაბამე: 29 ოქტომბერს აჭარაში ხანგეი არშინადე თოვლი მოვიდა, რაცა ძალიან საწყენად ღარა მუშა ხალხს, რადგანაც ჯერ ნამუშეარი ადგილები არა აქვთ. თოვლის შემდეგ დიწყო წვიმა და ქარიხალი. ფურხანას დიდი ზარალი მისცა, ხეობი დაამტვრია და ზოგიერთი ძარბანად მოაკლიცა.

* ქუთაისადგან გვწერენ: ამ თვის 29-მდე შემოდგომა მხნეობდა და ზნთარს ადგილს არ უთმობდა, მაგრამ ოც-დაცხრას-კი დამით გვი-

ნა, ჩემო ურემოცო, ამბობდა ერთი მამებარი ჩვენის ცხოვრებისა, და უწინსა სტედა რკინის გზას ურემთან შედარებით.

მართალიცა უნდა სთქვას კაცმა, რომ თვით თურქი მეტი ბარგა დღევანდლის ჩვენის მისელო-ბოგლისათვის. რა გეტყვობა, საით მიგვესწრება; ეს დედამიწა ხომ შედამ თავისი ბინაზე ექება, და ერთი მეტი ადგილს როგორ ვერ ეთავის, რომ ფეხის მოსკიდებულად გამოიყენეთ...

ამ სახით, ჩემი აღარ მოიპოვება ხალხის მოგზავრობისა არა თუ სხვა ქვეყნებისა, არამედ საკუთარ სამშობლოს სხვა-დასხვა ადგილებსა კენაც-კი. მოგზავრობის უხალისობა. ბევრად იმისი, რომ ქართველის გონების აღარ აწუხებს სურვილი დიდებისა და ვადგებისა. მეც, როგორც წინაშელო ქართველი და შეილი ჩვენის ქვეყნისა, იმიტომ-კი არ შეუძლებ მოგზავრობას, რომ ცნობის-მოკვებითა შევეუბნებინე. ვაქვს, მე ამისათვის რაღაცა რაღაცა ვაქვს არ ენაგვირინა! წვედი იმიტომ, რომ წუსულებლობა არ შეიძლება, მითხრის და თანაც სხვა ბევრად დღეობაც — წასული სჯობს წარმადობას, არ დახანება ხანისა, რომ ვეღარც-კი მოვასწარ ერთი ქართველია ვადაცკრა, ჩვენებურად, ძველებურად და ფხიშლი გავუძეც გზას აღმოსავლეთისაკენ.

მტყუნა. ამ დღეს ხეივანი თოვლი მოვიდა და ხეივნი ძლიან დაზარალდა. ხეივლებს ჯერ ფოთალი არ გასციენია, რომ ამაღელი თოვლი დაწვე. ტოტებმა ამ დღეა თოვლი ვერ დამიპარა და მარს ლაშა-ლუწით დღეშა

ღება ბ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ქუთაისი, 4 ნოემბერი. ამ ორ-სამს დღეში ქუთაისი შესწრა ერთმა ჩვეულებრივმა ამბავმა, რომელიც სხვა დროს და ვაჭრობაში რომ მომხდარიყო, ჩილილოდ წყალს წაყვედობდა. მაგრამ დღეს ერთმა ამისთანა ამბავმა მოიღო ქუთაისის ძალი ვაჭრობით. შეიქმნა პარკობა. ერთის მხრით ვაჭრებიც ვაჭრობენ თვადნი, მეორეს მხრით ესრედ წოდებულნი ახარნი. დანაჩენი მკაცრად ქუთაისისა ზოგნი პარკობა ბანაკში ვაჭრებენ, ზოგნი მეორეთა ბანაკში. დღეს არის ერთი ალიაქია, მითქვამოთქმა, ფულბის ხარჯვა, ვაჭრობების რიხინი, მთელის პოლიცის უფაც ფუცი, აღმოსტრაციის შეთხისი, დეპუტების გზავნა მთელის ქუთაისის გუბერნიის სურვეს. რა ამბავია? მოსკდა ხარბი და ზეჟელა არა; ვასკდა დედამიწა, ამოვიდენი იქიდან უზარმაზარი დენი და შეივითა დაწინა და დეარინენ ქუთაისურებს? არა; ჩამოწვა მეწყერი? არა; ვარშეობა ქალაქს ვაჭრობითს აღი? არა, მარა რა მოხდა, რამ შესწრა ასე სასტრუქ მთელი ქუთაისის საზოგადოება?

ღება არაფერმა, ერთმა სრულბით უღბალი შეშინებულა, იყო ერთი თავადის წ—ლის ოჯახი და ჰქვენა და ქალი ლამაზი. იყო ერთი პაკი-ცეკული ახარური ოჯახი და ჰქვენა და ვაჩა ახარენი, ქალმა და ვაქვა

წარმოიღვინეთ ქართველის კაცის მდგომარეობა ვაჭარში, როდესაც სრულბით არ-კი უსურებია ლენისათვის, მე გამოვიცადე და იმიტომ გუბნებთ, რომ ამამხედ მწელი და აუტანელი სხვა არა მდგომარეობა არ უნდა იყოს ჩვენის თანამეგობრეისათვის. როცა ვადაქრული ხარ, მაშინ კიდევ ახერხებ ენის მუშაობას. ხან რა მოგივა თუში და ხან რა, ადგილი და გამოვლო-პარაკობისა ვადაცკინდა, რასაკვირველია, იმიტომ-კი არა გამოვლოპარაკები, რომ შეიტყო რამ, გამოქობთა შენთვის უცნობი ამბავი, არა, მღრთობა დაგხსნის! მარტო იმიტომ, რომ ხმარობა რამ მოახდინო, შენც ილაპარაკო და სხვა-სხვა ხმა ამოაღებინო. როცა უსმენელი უარს, მაშინ ვადადულობაც გვეკრებო ვარშეობად, უზაროდ ვებოლობას. უცნობი ბევრნი მესხდენ ვარშეობა-შოგი რუსი, ზოგი თთარი, სომეხი, პოლონელი და სხვები. მაგრამ რას ეტყობ არ ერთხა და ამ მეორეს, რა გეკითხება, რა ვაწუხებს! ლთისაგან ვაწინა არაფერი, იმის ვარდა, რომ ვინმე ვინმე და სხვები ამ მოგზავრობის დასაწყისშივე, ის იყო, რომ ნეტავი დღისით გამოვსულიყავ ტურისტობა-მეთუ, თოვლის მიწი ავა-

დღი ხანა შეიყვარეს ერთმანეთი, ეს ქალის დღემ გაიგო. ავარდა და დაგარა. როგორ თუ ახარის ქალის მიესტუმრა დღეს მიმეგრე ყველა მითი მეზობლები თავადნი წ—ლები, შეიპარეს თავისი მზეთუნახა იკოშაში და დაწყეს აქეთ-იქით მათივე შესაფერის თავადის სახითს ძეხნა. იწყო ლამაზმა ქალმა კოშკს შენით ტირილი:

ან კოშკი თავს ვაღვიდებ, ანუ მოვიკლავ დანიონ, ამბობდა იგი. სწუხდა ავრთვე ახალგაზდა ახარენი ახარური საყვარლის დაშორებას, ამ ყოფმა ვასწავს ორ თვედღე. ბოლოს დადგა სანატრილი და მთელის ჩვენის ქვეყნისათვის. უაფეუსტოტესმა ხელწიფის სასლომამ ვადადენიდა, სხვათა შორის, ქუთაისის თავისი მომზანებით. იმდენი მთელის გუბერნიადან აქ შემოიკრებენ. ამ ამბავმა გამოიტყუო ხმოსტრეულის თავადის წ—ლის ოჯახი-ბის თავისი ლამაზის ქალით, შეყვარებული ქალ-ვაჭრი შეხედნენ აქ ერთხანს, ქალმა უთხრა ვაქ: „მღრთობა შენ მეტი ვაჭარ მენე მომცეს; ჩემი მომადე ქამარეუბელი ცხებს ჩემთვის საქმოდ თავად შიღის, უნდა დალოთ მიმეცე; ვაჭარ წამყვანა და ვადამარჩოა ამდენს წოდებობას და ვადადარბაზაა“. მაშინ დაწინაწერა შეხედრისა: ვაქს უნდა მოვიყვანა სალამო ვაქს ვაღიდა, ქალი უნდა ვაგა-სულიყო სახლობა, ჩამედარყო ცულში და წაყვანათ შეყვარებულისაგანვე, როგორ-კი მოხდა ეს ამბავი, აი, აქედან იწყება დიდი დრამა. თვალთვლილმა ვადადებელი თავი, ვადარბა მათ შორის ახალი ცეკურბანში, რომელმაც შესწრა მთელი აღმოსტრაციის ამ დედაცკმა, რომელიც არც მამობაშეილია, არც ბოლო-მთელი ლამაზის ქალისა, აღილო ხელში თავადთა წოდების ბარბარული იძახის, ან უნდა დედამოს ქვეყნა და ან თავადების ღირსება შეუ-

ხელი, ენახელი რასმე-შეთი. ამისთანა სურვილი პრეველად ვაჭრებს მას ქეთი, რაც დევეცკეუბლები, აქამდინ ჩემთვის სულ ერთი იყო, რაც უნდა გამოვსულიყავ ტურისტობად როცა უნდა ჩამოვსულიყავ, გინდა დღისითა ყოფილიყო, გინდა ღამით. ამასთანავე არაითარი ვანსეგება არ იყო ჩემთვის, მარტოც ვეჭვებოდი თუ ამანაგები მყულობდა. ტოლა-კი ვეჭვებოდი დღეს, სინათლის... მიმიტომ-კი არა გამოვლოპარაკები, რომ შეიტყო რამ, გამოქობთა შენთვის უცნობი ამბავი, არა, მღრთობა დაგხსნის! მარტო იმიტომ, რომ ხმარობა რამ მოახდინო, შენც ილაპარაკო და სხვა-სხვა ხმა ამოაღებინო. როცა უსმენელი უარს, მაშინ ვადადულობაც გვეკრებო ვარშეობად, უზაროდ ვებოლობას. უცნობი ბევრნი მესხდენ ვარშეობა-შოგი რუსი, ზოგი თთარი, სომეხი, პოლონელი და სხვები. მაგრამ რას ეტყობ არ ერთხა და ამ მეორეს, რა გეკითხება, რა ვაწუხებს! ლთისაგან ვაწინა არაფერი, იმის ვარდა, რომ ვინმე ვინმე და სხვები ამ მოგზავრობის დასაწყისშივე, ის იყო, რომ ნეტავი დღისით გამოვსულიყავ ტურისტობა-მეთუ, თოვლის მიწი ავა-

ცნობა ჩვენ მხარეზე და სხვა... მონასტერი აშუაბის სურათი და წარწერი...

II ბ ა გ რ ა ე I (826—876). — არაბი მხედარი — მთავარი ბუღა და იმისგან წაღებული ქართლის მთავარი კონსტანტინე...

III დ ა ვ ი თ (876—881). — ახლად აღმოჩენილი აწერის მანდილოსანი დიდი ტყვარის ზოგად წოდებული 880 წლის წარწერი...

XIV საქართველოს გეგმარა ბიზანტიისათვის I მუხუ ს უ მ ა ტ ი (923—958). — არაბი მხედარი მისივე სემბატზე...

II დ ა ვ ი თ ანუ ბ ა გ რ ა ტ II რ ე გ ე ვ ე ნ ი (953—994). — მუადინობა ქართველთა...

III დ ა ვ ი თ დ ი დ ი ე უ რ ა მ ა ბ ა ლ ა ტ ი (983—1001). — იმისი ორი ვერცხლის ფული...

განცხადებული საქართველოს სწიფლები გიგანტ იმთა შერეუბამდე. I მ ე ს ს ე თ ი, აქედან სამეცხვ: ტ ა ო ა გ ლ ა რ ე თ ი...

II ა დ ვ ა ზ ე თ ი. — იმისი მნიშვნელობა, სიგრცე, ვინაგრადი და ისტორია აფხაზეთისა...

III კ ა ნ ე თ ი, ანუ ნაწილი სტრამონის აღმოსავლეთი, — რა სარწმუნოებას აღარკუდა იგი შეკლდა...

პეტერბურგის ბიბლია, 4 ნომერი.

Table with 2 columns: Name and Value. Includes entries like 'სუბ-მანათიანი ოქრო', 'ტამბურის ვერცხლი', etc.

საკალმადარი ცნობანი ქრისტეს აქედ ჩაჰქ (1888) წელიწადი. მკვირს შემხინამ 7396. მკვირი ინი დ ი ქ ტ ი ო ნ ი მ ე -14...

1888 წლის ზედ-ნაღები—25. ნოემბერი 30 დღი არ ს 6 დდე კვირა. წმ. პავლესი და ვარ-ლაამისა, კათოლ. მუღ. დეონარდისა...

ბიზანტიის სკანის გზის ბათუმსა და ტფილისს შუა

Table with 4 columns: Station, Distance, and other metrics. Lists stations like 'ტფილისი', 'აგვალა', 'მცხეთა', etc.

Table with 4 columns: Station, Distance, and other metrics. Lists stations like 'ქუთაისი', 'გაღის როინი', 'სალომონი', etc.

ბანსხალეპანი იმლუპა ქირით სარდავი (პოლვოლი), სპერის ქუჩა-ზედ, № 4, ექვ. ხელმძის სტამბის ქვეშ...

ბათული წიგნი სარკე კაცის შინაჯანის ცხოვრებისა, რომლის შემწეობით თითოეულს შეუძლიან გასწორება თვისი სულიერი...

ნამდვილი საზოგადოებრივი უფლებათა განთქმული წიგნი თავის მოკლე თხზ. დ.—რის რედაქსი რუსულად გამოცემული 3-ის სურათით...

გამიდა ასეატი მოთხრობა გ. წერეთლისა. გამოცემული „იუნიონის“ რედაქციის მიერ. ფასი 20 კ.

ლედა-ენა და გუხუბის კარი ლედა-ენა და გუხუბის კარი „საზოგადოებრივი“ კანცელარიაში. ბუნების კარი უძველესად არის დაბეჭდილი...

წიგნთ-საწიგნო (Дворцовая ул., Караван Са-рай Земельн. Банка, № 109, 101) ისტორიული დაბეჭდილი ქართული წიგნები...